

ובעולם עמו עליו * הספרים האחרים גם לא זכו בהצלחה מיסחרית, למרות שהשם דיין התנוסס עליהם. אולם יעל חשבה שספריה עשו את שלהם. היא קיוותה שהצליחה להעביר דרכם את המסך ל-אביה. כששוחח עימה פעם משה, באחת „השיחות הרציניות“ שהיו האהבות על שניהם, ואמר לה: „אני יודע שלא הייתי איש-מישפחה טוב, אבל את יודעת שכוה אני,“ היתה יעל המאושרת בעולם. היא חשבה שמישפט זה הוא התשובה וההתייחסות לאלפי המילים שכתבה בספריה.

דיין מעולם לא העיר ליעל על-כך שהיא משתמשת בשמו כדי לפלס לה דרך בעולם הגדול. יעל, שאהבה נסיעות, היתה מסתובבת בבירות-אירופה ובארצות-הברית, מטלפנת לאישים המפורסמים ביותר, מציגה את עצמה כבתו של דיין ומתיידדת איתם. באחת מנסיעות אלה, כשהגיעה ליוון, היא פגשה את מיקוס קוקיאניס, בימאי-סרטים יווני בעל שם עולמי, יעל התאהבה בו כפי שלא התאהבה מעודה. היא רכשה בית באי יווני אהוב על קוקיאניס, ובילתה שם חודשים רבים. דווקא דיין המחוספס הבין את סיפור-האהבה של בתו. הוא נסע ליוון, ביקר אותה ואת קוקיאניס בבית שבאי.

כשנאלצה יעל להיפרד מקוקיאניס, היא עברה משבר חריף, ששינה את חייה מה-קצה אל הקצה. שוב לא גברים מבוגרים, שוב לא ריצה מטורפת אחרי רומנים חד-שנים וחפוזים. המשבר שלה עם קוקיאניס הוא שהכין את הקרקע לגישואיה עם תת-אלוף דוב שיאון (שגם הוא מבוגר ממנה בשנים רבות) ולהיותה לאם ולעקרת-יבית. בתקופת המשבר התפנה דיין מכל עיסוק אחר והפך שוב האב הרגיש, והמבין מ-תקופת נהלל.

ההתמודדות בין יעל ומשה נמשכה, כשר החליטה יעל שאינה מוכנה עוד שיכנו אותה בשם החיבה „יולה“, וכינוי בוגר יותר „מיוליק“ של היותה בת שנה, היא הודיעה על כך לכל בני-משפחתה ול-דין ידידיה. בן-לילה הפכה מיולה ליעל. דיין לא התרגל לשם החדש במשך תקופה ארוכה. בכל פעם שהיה פונה אליה בשם „יולה“ היתה נענה בתגובה צוננת עד כעוטה: „אמרתי לך ששמי יעל!“

„אסורה“ לבעלה ולבועלה“

ל עז התחילה להעניק ראינות ל-עיתונים על אופיו של אביה. היה זה בעיקבות המשבר הרציני הראשון ביניהם — משבר גרושיה של רחל מבעלה, עורך-הדין רבינוביץ.

קשה לדעת עד היום אם ידה של יעל היתה במעל או לא. הרבנים הכניסו לתוך הגט של רחל את הפיסקה: „אסורה ל-בעלה ולבועלה,“ כששם הבועל צויין ב-מפורש: משה דיין. מי הודיע על כך לרבנים? ידוע רק שבסמוך לגט של רחל הודיעה יעל לאמה, רות: „אל תד-אני, הוא אף פעם לא יחתך איתה!“ אם אכן היה זה משה-ידעה של יעל, הרי שהוא לא נעשה משהו שיעל דאגה לרות. היה זה עוד קרב במלחמה המיוחדת ש-בינה ובין אביה. קרב שבו ניצת, כמו תמיד, משה, שנשא לבסוף את רחל ל-אשה.

יעל הפכה הפרשנית מס' 1 של הגנרל בעל הרטייה השחורה, גם בעיתונות הי-ישראלית וגם בעיתונות הורה. העיתונאים התמזגו ממש למראה „האובייקטיביות“ של בת-המנהיג. תאוריה של יעל את אביה היו, לרוב, חיוביים, אם כי היתה בהם מידה לא קטנה של ביקורת. יעל הסתפקה בכך שהיא לקחה לעצמה מנופול, ללא קבלת זכות-יוצרים, על פירוש מע-שיו לחייו של אביה, יודעה היכן אסור לה לעבור את הגבול. ספרה יעל: „כשר מצברוחו של אבא טוב, הוא מקסים מאוד. אבל אין לו די סבלנות להמתין עד לתוצאות.“ וכאילו להמתין את הר-אשמה: „רוב האנשים משעממים אותי. אחזים מייד. אחזים כעבור חצי שעה.“ התפתחו אצלה אותן מחלות שבהן לקה אביה, מחלת כ-יב-הקביה היא מחלה פסי-כרוסמאטית, והיא היתה המחלה הרא-שונה שבה לקה דיין. גם יעל לקתה בה מילדות. כשאצבעותיו של דיין חדלו לפי

עול במשך תקופה מסוימת, בעיקבות קדחת-המערות שבה לקה בעת שחפר כ-סביבות ירחו, אושפזה יעל בבית-חולים ועברה טיפול בידה. היא טענה אז שידה משותקת ביגלל כתיבה מאומצת. על מישפט אחד לא יכלה יעל לסלוח לאביה. באחת השיחות כיניהם הוא אמר לה: „אילו הוטל עלי לחיות עוד פעם קיבלה זאת כפגיעה אישית בה. היא לא קישרה מישפט זה לסיגנון-החיים ה-מסויים מאוד של דיין, שבמידה רבה בלמו אותה, חיי המישפחה, וגם לא הסי-כימה לשייך זאת לכישלון היי-הנישואין שלו עם רות. היא נפגעה באופן אישי, וככל הנראה תירגמה את המישפט כך: „אילו הוטל עלי לחיות עוד פעם את חיי-לא הייתי מביא אותך לאוויר-העולם.“

קינאה לאשה אחרת

כ שהתגרשו רות ומשה, הקפידו אסי ואודי לבוא אל רות עוד באותו היום, כדי להיות איתה ברגע הקשה ב-יותר בחייה. יעל נעלמה אז. היא לא באה אל רות. כעבור שנה וחצי היא נעלבה משום שלא שותפה בשיחת אביה, כשר נשא את רחל. רחל טילפנה אחרי התנונה לשתי בנותיה, משה טילפן לאודי בנהלל. היחס הראשון שלה אל רחל היה יחס טיבעי של קינאת בת לאשה אחרת, יחס הקיים בדרך כלל בין בת מעריצה ואמה. היחסים בין השתיים היו קרים במיוחד. אולם כשקרא דיין ליעל, ובמילים בר-רות תיאר לפניה את אהבתו לרחל וציין שהוא לא ירשה לאיש, גם לאנשים ה-קרובים לו ביותר, להתערב ביחסיו עם רחל — החלה יעל להבין את הרמו.

מאוחר יותר היא למדה, שכדי לשמור על יחסיה עם אביה, עליה לקבל את רחל ואפילו להתקרב אליה, דווקא על עורו של אביה הצעיר אסי.

זה קרה כך: אסי הביע תרעומת על גרושי אביו מאמו ועל יחסיו עם רחל. כדרכו לא בירר אסי במילים, והדברים הגיעו לאוזניו של דיין. ואכן אסי אמר אותם כדי שהם יגיעו לאביו ולרחל. תגובתו של דיין היתה מיידית, ובשיטת-הובננו-גמרנו המפורסמת שלו: אסי, ש-התגורר באותה תקופה עם רעייתו, אהרו-נה, בדירה שהיתה שייכת למשה דיין ביפו, קיבל הוראה לפנות את הבית.

אחרי-כך נוצר במישפחה דיין משבר ש-השפיע על מערכת-היחסים בין בניו של דיין ובין רחל. אסי המשיך לבקר את אביו, למרות צר-הגירוש מהדירה. באחת הפעמים פנתה אליו רחל ואמרה לו: „בפעם הבאה שאתה רוצה לבוא לבקר, תטלפן קודם!“ אסי נעלב, ולא הוסיף לבוא. אודי ויעל הוועקו על-ידו. אודי לא אהב מעולם לבוא לצהלה לביקורים סתמיים, גם ללא קשר לרחל. הוא היה דואג רק להביא את בנו, מנישואיו הראשונים, משום שידע שדין אוהב את שני הנכדים האלה. לעיתים קרובות היה אודי משכנע את גרושתו, אביגיל, להביא במקומו את הנכדים לביקורים-סבא.

יעל הבינה, בחושים הדקים שלה, בכל מה שנגע לאביה. שאם רחל אמרה דברים אלה לאסי, סימן שהיא יכולה היתה להר-שות לעצמה לומר אותם, עד כמה שהו נגוע ליחסיה עם משה דיין. היא שינתה את הסקטיקה שלה והחלה מתקרבת ל-רחל. בני-הזוג שיאון היו המבקרים הר-תדירים ביותר בבית שברחוב יואב 11 בצהלה, מאז נישואי משה עם רחל.

ככי לעיני העולם

ל עז דיין לא ידעה לבכות. אביה חינך אותה שלא לבכות. בהלווייה ראו מיליוני צופי-הטלוויזיה בכל רחבי העולם את יעל ממרתת בככי. היא איבדה לא רק אבא, אלא גם תסביך. היא איבדה את המליחמות הקטנות והגדולות באדם שאהבה ביותר. היא איבדה את האושר שנגרם לה בשיחות הרציניות עם אבא, היא איבדה את האדם בששמו ובקשריו נעורה כדי להפוך למה שהיא. היא איבדה את האיש היקר לה ביותר בעולם, את האדם שלו הציקה יותר מכל, את האדם שאהבה שיסלה לה, שיתעלם ממנה ור-שיאב אותה. יעל דיין איבדה את עולמה.

בח הנוקאי מראשון-לציון

שירתה כפקידה בצהל -

וניצלה את הפסקות-

הצהריים לקבלת לקוחות

יצאנית בתורים

הרב יעקב נשר
 מוהל מוסמך ומדופלם
 לילודות ביח המרכזי עפולה
 יויר ארגון המוהלים בישראל
 ומנהל ביה"ס הארצי למוהלים

מאשר ע"י הרב"ר לישראל ומשרד הבריאות
 באישור מס' 257 - בעל תעודת אומן מס' 11

מערכת מכשירי קשר במשרד המוהל וברכבו
 לקשר מתמיד עם הורי התינוק
 טל. 065 / 94105

כרמים ביקור
של יעקוב אלדר-נשר, קרוב-מישפחה של אחד הרבנים המפורסמים בארץ. על-פי הכרטיס יעקוב הוא מוהל מוסמך, אך האמת היא שהרבנות שצלה ממנו את ההסמכה, לדבריו, הוא הוסמך לרבנות על-ידי הרב גרוסמן מפיגדל-העמק, אלדר הרשים בחקירתו את כל באי אולם המישפטים.

ה מודעה שהופיעה בלוח הכפול לפני כחצי שנה בין עשרות מודעות השירי דוכים, לא משכה בהצלחה מיוחדת. „כדאי לך לקחת אותי, חיילת בת 20 ומי יוחתה, תמורת מענק נדיב. ייענו רק בעלי טלפון.“ אחד מאנשי המישרת-הצבאית (מצ"ח), שקרא להנאתו בלוח, הבחין במודעה. הוא מיהר לדווח למפקדיו שאתה, המציגה עצי-מה כחיילת, מציעה שרותי-ליווי תמורת תשלום. מצ"ח התחיל לחקור, אך לא הצ-ליח לאתר אותה. התיק הועבר למחלקת-המוסר של מיש-טרט תל-אביב ופקד שלום אפלי, מפקד המחלקה, החליט למצוא את המתחזה. אנשי-המישרת ביררו למי שייכת תי-בת-הדואר שצויינה במודעה, והגיעו, להפי-תעם, למישרדו של עורך-הדין פלילי ידוע. עורך-הדין לא ידע כלל על כך שתיבת-הדואר שלו מנוצלת למטרות מיפגשים מסוג זה, והחשד נפל על פקידתו, ואכן, הסתבר שהפקידה נענתה להפצי-רותיה של ידידה-חיילת בשם סיגילית פרי-קש, שסיפרה שבכוונתה למצוא חבר דרך מודעה בעיתון, היא הירשתה לחיילת להש-תמש בתיבת-הדואר של מעבידה. חושו הבלשי של אפלי הורה לו להמי-שך ולחקור. בעזרת פקידתו של עורך-הדין הוא גילה את כוונתה של החיילת, רחוב נווה יהושע 15, ברמת-גן, אולם לבלשים שנשלחו למקום התברר, שהחיי-

בת טובים
מה חודשים קודם לכן, בתן הצוות, שעסק בחקירת פרשת צלם-הפורנו דינאל גרנות, את סרט הצילום הסמוי הנור-עז ביותר שצילם גרנות. בסרט נראה

בשל ספר זה והוויכוח שהוא עורר, בחר העולם הזה (1148) ביעל דיין כבאשת-השנה תש"ט.